

Alkotmánybíróság

1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG			
Ügyszám:	11/1000-2/2019		
Érkezett:	2019 JÚL 22.		
Példány:	1	Kezelőiroda:	
Melléklet:			

Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma útján

Elsőfokú ügyszám: Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 25.G.44.547/2015/87-I.
Másodfokú ügyszám: Fővárosi Ítéltábla 10. Gf.40.449/2018/5.
Kúria, mint felülvizsgálati bíróság ügyszáma: Gfv.VII.30.029/2019/7.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Dr. Novák Tamás ügyvéd

[REDACTED]
[REDACTED] a fenti ügyszámokon olvamatban volt eljárásban [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] felperes képviseletében (továbbiakban: **Panaszos**) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, figyelemmel az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjára, az Abtv. 30. § (1) bekezdésében írt határidőn belül

alkotmányjogi panaszt

terjesztünk elő az alábbiak szerint:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.029/2019/7. számú ítéletének - a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 25.G.44.547/2015/87-I. valamint a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.449/2018/5. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal történő - alaptörvény-ellenességét, tekintettel arra, hogy azok sértik Panaszos az Alaptörvény XII., XIII., XXIV. és XXVIII. cikkeiben foglalt jogait és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg

I. A PERTÖRTÉNET ÉS A TÉNYÁLLÁS RÖVID ISMERTETÉSE

A Panaszos, mint felperes a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumánál a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. alperes ellen 25.G.44.547/2015. számon keresetlevelet nyújtott be, melyben a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: rPtk.) 339. § (1) bekezdése alapján 1.588.000.000, forint és járulékai megfizetését kérte kártérítés jogcímen.

A felperesi kereset történeti tényállásának lényege szerint az [REDACTED] t. felperes, mint Vállalkozó és az alperes, mint Megrendelő egymással Vállalkozási Szerződést kötöttek 2008. október 10. napján [REDACTED] antázianév megjelölése mellett.

A vállalkozás tárgya egységes vagyonyilvántartó rendszer beszerzése és bevezetése, oktatás, support és adatmigrálási tevékenység volt. Az alperes 2010. augusztus 26. napján az rPtk. 300. § (1)-(2) bekezdései valamint az [REDACTED] 14.3. pontja alapján elállt a szerződéstől. A Vállalkozó vitatta az elállás jogszerűségét.

Időközben az [REDACTED] gelődből kiválással létrejött [REDACTED] utódot 2010. december 28-án bejegyezték a cégjegyzékbe, azzal, hogy a jogutódlást a cég által elhatározott időpontjaként 2010. december 31. napjában jelölték meg.

A szétválási szerződés szerint a vagyonmegosztás aránya az [REDACTED] javára 94% volt, a jogutódot az átalakulás napját követően keletkezett kötelezettségek terhelték.

A [REDACTED] 1. augusztus 30. napján benyújtott keresetében – az [REDACTED] estől történő elállására tekintettel - kérte az átalakulásban résztvevő jogelőd [REDACTED] perest, valamint az átalakulás útján létrejövő jogutód [REDACTED] t. II.r. alperest egyetemlegesen 1.248.415.274, forint és járulékai megfizetésére kötelezni. Követelésének jogalapjául az rPtk. 300. § (1)- (2) bekezdését, az rPtk. 318. §-át, valamint az rPtk. 306. § (1) bek. b) pontját és (2) bekezdését jelölte meg.

A Fővárosi Törvényszék az 5.G.41.582/2011/98. sz. részítéletével az [REDACTED] keresetét elutasította. A fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 14.Gf.40.357/2014/6. sz. jogerős részítéletével az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyta.

Jelen alkotmánybírósági panasz Panaszosának fentebb megjelölt ügyszámon előterjesztett kerestében előadta, hogy az [REDACTED] Szerződéstől történő elállása és az ebből eredő eredeti állapot helyreállítása iránti igénye jogellenes és felróható magatartás volt, és ezen jogellenes felróható magatartás – mint károkozó magatartás - a felperes tulajdonában lévő [REDACTED] zvények forgalmi értékének csökkenését eredményezte.

Panaszos káraként az [REDACTED] li részvényeinek értékesítéskori valós vagyoni értékének és a részvényekért kapott vételár közötti különbséget jelölte meg, figyelemmel arra, hogy a Panaszos időközben a részvényeket értékesítette.

A Panaszos, mint felperes megállapítása szerint a kárbehatás időpontja, vagyis az elállás bejelentése, ill. az ezzel egyidejűleg előterjesztett eredeti állapot helyreállítása iránti igény, valamint a kár manifesztálódásának az ideje (részvények értékesítése), elvált egymástól.

A Fővárosi Törvényszék 87/II. sorszámú ítéletével a Panaszos keresetét elutasította. Elsőfokú ítéletében kifejtette, hogy az [REDACTED] az [REDACTED] l történő elállása nem volt károkozó magatartás.

Jogi indokolása szerint az rPtk. 2. § (2) bekezdése, valamint a 4. § (1) bekezdése alapján az MNV Zrt-nek jogosultsága volt elállni a szerződéstől.

Álláspontja szerint az M... szabad joggyakorlása keretében állt el a szerződéstől, amellyel nem valósított meg... es magatartást.

Indokolásában utalt arra, hogy az elállás bejelentésekor a jogutód... g nem is létezett, azt csak hónapokkal később jegyezték be a cégnyilvántartásba. Rámutatott továbbá az elsőfokú bíróság arra, hogy a... tal indított per elsőfokú ítéletének időpontja 2 év 3 hónappal későbbi időpont a részvények átruházásához képest, a részvények értékesítése a Panaszos szabad üzleti döntése volt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a Panaszos fellebbezett és fellebbezése folytán a Fővárosi Ítéltábla járt el 10.Gf.40.449/2018. sz. alatt. Az 5. sorszámú ítéletében megállapította, hogy a Panaszos fellebbezése megalapozatlan. Részben eltérő jogi indokolása mellett az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Indokolásában egyebekben rámutat... kétséges, hogy amennyiben az M... elállása jogellenes volt, az a... közötti szerződéses jogviszonyban elvett... llenes magatartásnak minősül, amely megalapozhatja az... szembeni kontraktuális kártérítési felelősségét. Ugyanakkor a Panaszos, mint az a... szerződés alanyain kívül álló harmadik személy vonatkozásában a jogellenes elállás csak akkor minősül az alperes deliktuális kártérítési felelősségét megalapozó jogellenes magatartásnak, ha megállapítható, hogy az a Panaszosnak, mint felperesnek... közötti szerződéstől függetlenül szerződésen kívül kárt okoz.

Az Ítéltábla rámutatott arra, hogy az rPtk. 339. §. (1) bekezdése szerinti deliktuális kártérítési felelősség szempontjából a kárral okozati összefüggésben állónak az a magatartás tekinthető, amely az általános élettapasztalat szerint az események rendszerinti lefolyása mellett alkalmas a károsodás előidézésére, a mindennapi élettapasztalt szerint a kár bekövetkeztét vonja maga után. Nem tekinthető ugyanakkor a kárral releváns okozati összefüggésben állónak a magatartás, ha a kárral túl távoli oksági kapcsolatban áll. Önmagában az, hogy a magatartás nélkül a károsodás nem következett volna be, az okozati összefüggés megállapítására nem szolgálhat alapul.

Az adott tényállásra vetítve tehát az Ítéltábla megállapította, hogy a részvénytársaságnak valamely szerződéses jogviszonyban kárt okozó, az Rt. vagyoni, pénzügyi, gazdasági helyzetét hátrányosan érint szerződésszegő magatartás önmagában rendszerint nem jár feltétlenül, automatikusan azzal a következménnyel, hogy az Rt. által kibocsátott részvények forgalmi értéke csökken. Utalt továbbá arra, hogy az... ég nem is létezett az elálláskor, azt csak hónapokkal később jegyezték be. Ez a tény pedig önmagában kizárja az... részvényei forgalmi értékének a felperes által állított csökkenését, így az okozati összefüggés hiányát állapította meg. Rámutatott továbbá arra, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen utalt a jogellenes magatartás hiányára is.

A Fővárosi Ítéltábla fent megjelölt számú jogerős ítélete ellen a Panaszos felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához.

A felülvizsgálati kérelemben a Panaszos kifejtette, hogy az eljáró bíróságok helytelenül értelmezték az rPtk. 339. §-át, valamint - egy el nem bírált felperesi bizonyítási indítvány okán - helytelenül alkalmazták az rPp. 3. § (2)-(4) bekezdését, valamint 221. § (1) bekezdését.

A Panaszos felülvizsgálati kérelmében kifejtette, hogy már az rPtk. hatálya alatt kialakult az a joggyakorlat, hogy minden károkozás jogellenes.

A magatartás jogellenességét a kár, mint eredmény önmagában megalapozza, vagyis a jogellenesség megállapításához nem kell valamilyen kifejezett normasértést bizonyítani.

A bírósági gyakorlat az rPtk. hatálya alatt kimunkálta azokat az eseteket, amelyek kizárják a jogellenességet. Megjegyezte a Panaszos, hogy ezt az évtizedes gyakorlatot kodifikálta a jogalkotó a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:520. § d) pontjában.

A kialakult joggyakorlat szerint a jogellenességet kizáró esetkörök közül a tárgybani ügy szempontjából egynek van jelentősége, nevezetesen annak, hogy az a jogszabály által megengedett magatartás nem minősül jogellenesnek, amely más személy jogilag védett érdekét nem sérti.

A Panaszosnak jogvédte érdeke az, hogy a szerződő felek szerződésszerűen teljesítsenek, magatartásukkal ne sértsék meg a szerződést, és ezáltal az egyik szerződő féllel tulajdonosi pozícióban lévő Panaszos tulajdonában lévő részvények piaci értéke ne csökkenjen azáltal, hogy az a szerződést megszegte.

A Panaszos rámutatott arra, hogy az eset konkrét körülményei alapján megállapítható, hogy az a jogszabályt megsértően állt el a szerződés valamennyi fázisától mivel jogerős bírói ítéletekkel igazolható módon nem tudta bizonyítani sem az érdekmúlását, sem a vállalkozó szerződésszegését a hibás teljesítés ill. a késedelem vonatkozásában.

A Panaszos felülvizsgálati kérelmében kifejtette továbbá, hogy álláspontja szerint a károkozó magatartásnak a kárral való túl távoli kapcsolata nem azonos azzal, ha a károkozó magatartás és a kárbehatás időben elválik egymástól.

A Panaszos rámutatott arra, hogy az rPtk. deliktuális felelősségi szabályainak alkalmazása során az ok-okozati összefüggés egyik lényeges eleme az előreláthatóság.

Mindig az adott ügy konkrét körülményeit kell vizsgálni ahhoz, hogy a deliktuális kártérítési jogviszonyban ezen előreláthatósági korlát hogyan jelenik meg.

A Panaszos meglátása szerint a [redacted] professzionális szakmai szervezet, saját hivatali apparátusán belül olyan szakértők igénybevételevel dolgozik, akik megfelelő közgazdasági, pénzügyi, adózási, jogi ismeretekkel rendelkeznek.

Erre figyelemmel tőlük elvárható, hogy felismerjék azt, hogy amennyiben egy milliárdos nagyságrendű vállalkozási szerződéstől az [REDACTED] eláll, és az eredeti állapot helyreállítását követeli, ami adott esetben milliárdos nagyságrendű visszafizetési kötelezettséget ró a szerződő partnerére, annak az általános élettapasztalat szerint, az események rendszerinti lefolyása mellett milyen negatív közgazdasági, pénzügyi és számviteli hatásai lesznek.

Mindezért a kártérítés szempontjából nem annak van jelentősége, hogy a részvények eladására miért került sor, hanem annak, hogy ha a kárbehatás időpontja és a kár manifesztálódása között időbeli eltérés is van, a [REDACTED] k az elállása bejelentésekor előre kellett látnia azokat a következményeket, amelyek a részvényeseket is érintik és amelyek a részvényeik értékcsökkenését okozzák.

A Panaszos utalt arra, hogy a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV törvény 71. és 85. §-ai kizárják az átalakulással kapcsolatos okozati összefüggés hiányát.

A Kúria a Gfv.VII.30.029/2019/7. sz. ítélet [REDACTED] utalt arra, hogy a Panaszos nem hivatkozott arra, hogy a részvényeket az M [REDACTED] állására és az általa indított perre tekintettel értékesítette 2011. novemberében. Ebből következőleg a részvények értékesítése felperes üzleti döntése volt. A szakértői vélemények által is megállapítottan az eladáskor a részvények piaci értéke alacsonyabb volt, mint a vagyonérték alapján számítható ár.

A Kúrai szerint a közvetlen okozatosság megállapítását, megállapíthatóságát kizárja, hogy a részvények vételárát az elálláson és a perben érvényesített igényen kívül számos más tényező is befolyásolta, befolyásolhatta, továbbá fennáll az objektív előreláthatóság hiánya is.

A Kúria megállapítása szerint az előreláthatóság hiánya, ha meg is állapítható a szerződéses partnerével szemben, úgy ez a hiány nem áll fenn a kiválás útján létrejött jogutód részvényesével szemben. Jóllehet a Kúria elismerte azt, hogy a kiválásnak önmagában nincs az okozati összefüggést megszakító jelentősége, a Gt. hivatkozott paragrafusai szerint, azonban álláspontja szerint a per nyilvánvalóan kihatott a jogutód részvényeinek piaci értékére is, azonban annak nem egyedüli tényezője volt. Így érdemben helytállóan tekintette az eljáró bíróságot okozati összefüggés hiányára vonat jogi következtetéseit. Megjegyezzük ezzel az érveléssel szemben azt, hogy amennyiben ez így van, akkor ez csak a kártérítés mértéke szempontjából lehet releváns és nem a jogalapot érintő kérdés.

Kijelentjük, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás és perújítási eljárás nincs folyamatban, ez utóbbit nem kezdeményeztünk.

Az Abtv. 30. § (1) bekezdés alapján tájékoztatjuk a T. Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria felülvizsgálati határozatát 2019. április 8. napján, elektronikus küldeményként vettük át, így jelen panaszunkat a törvényes határidőn belül terjesztjük elő.

Kijelentjük, hogy Panaszos az alapper felperese volt, így jelen eljárásban érintettnek tekinthető.

II. INDOKOLÁS

Panaszos jogi álláspontja szerint az érintett bírósági ítéletek több szempontból is sértik Panaszos Alaptörvényben biztosított jogait.

Az Alaptörvény XIII. cikke alapján „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz”. A gazdasági értelemben vett tulajdonnak értéke van, amely értéket a gazdasági élet szereplői pénzben mérnek, azzal a hatályos jogi szabályoknak megfelelően szabadon rendelkezhetnek. A tulajdon értéke különböző tényezők alapján változhat, azonban maga az „érték” mint a tulajdon tartalmi eleme elválaszthatatlanul kapcsolódik magához a tulajdonhoz, ugyanis annak legfontosabb jellemzője, hogy a tulajdonosa számára értéket képvisel, amitől jogellenesen nem fosztható meg. A tulajdon védelmét az alkotmányos garanciákon túl a polgári jog szabályai biztosítják, így különösen a kártérítés szabályai.

Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a tulajdon fogalma ugyan nem fedi teljesen a polgári jog tulajdon fogalmát, azonban az mindenképpen megállapítható, hogy a tulajdon értékét negatív irányban befolyásoló jogszerűtlen cselekedet tulajdonképpen az alkotmányjogi értelemben vett tulajdonhoz való jog jogszerűtlen korlátozása, hiszen a tulajdon minőségében akkora változást okoz, ami a tulajdonos számára az eredeti tulajdonától való megfosztást jelenti és quasi egy már új, értéktelenebb dolog tulajdonosává válik a későbbiekben.

A tulajdont ugyan lehet korlátozni, azonban az ilyen korlátozások esetén mindig szükségességi-arányossági tesztet kell végezni. Az Alkotmánybíróság döntésében már rámutatott, hogy a tulajdonjog valamely tartalmi elemének a korlátozása csak akkor jár magának a tulajdonjognak, mint alkotmányos jognak a korlátozásával, és ezáltal csak akkor alkotmányellenes, ha az nem elkerülhetetlen, vagyis, ha kényszerítő ok nélkül történik, továbbá ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan. Az alperes jogszerűtlen elállása esetében az eljáró bíróságok ilyen tényezőket nem állapítottak meg, tehát megállapítható, hogy az alperes elállása - amelynek következtében a Panaszos tulajdonát képező részvények értéke jelentősen csökkent - végeredményben Panaszos az Alaptörvény XIII. cikke által biztosított jogát sértette. Azzal pedig, hogy a jelen alkotmányjogi panaszban támadott ítéletek nem különbözték ki ezen jogsérelmet, azok szintén Alaptörvény ellenesek.

A kártérítéshez való jog önmagában nem alapjog, ám a tulajdonjog védelméből ered, hogy aki jogellenesen kárt okoz, az - a saját tulajdonának terhére is - a polgári jog szabályai alapján köteles az okozott kárt megtéríteni. Az Alkotmánybíróság ugyan 800/B/1993. AB határozatában megállapítja, hogy a tulajdonjog védelme a polgári jogi kártérítési kötelezettséget nem vonja maga után kivételt nem tűrő jelleggel, azonban jelen panasz tárgyául szolgáló ítéletek kapcsán az alapjogsérelem és a kártérítési kötelezettség is megállapítható, ugyanis a károkozás kapcsán olyan méltányolható tényező nem merülhet fel ami alperest a kártérítési kötelezettség alól mentesíthetné.

Az alapjogot érintő megfontolás szempontjából lényegtelen, hogy Panaszos keresetében foglalt kár olyan részvényekben manifesztálódott, amelyek a jogellenes elállás időpontjában még nem léteztek, mivel a tulajdonhoz való jogát már magával a jogellenes elállással megsértette, így a jelen panasszal támadott bírói ítéletek – amelyek sem az alapjogsérelemet, sem a polgári jogsérelemet nem orvosolták – nem összeegyeztethetők az Alaptörvénnyel.

Az Alaptörvény XII. cikke alapján „Mindenkinek joga van a (...) vállalkozáshoz. A vállalkozáshoz való jog a piacgazdaság alapú polgári társadalmakban – így Magyarországon is – különös jelentőséggel bíró alapjog, hiszen az emberek által szabadon alapított vállalkozások adnak munkát az embereknek, hajtják az innovációt, valamint fizetik a közterheket, amely forrásokból az államot is működtetik. A vállalkozásokat, vagyis a gazdasági társaságokat elsősorban haszonszerzés céljából alapítják, vagy birtokolják azok tulajdonosai. Maga a gyarapodás annyira alapvető célja a vállalkozásoknak, hogy bizonyos esetekben az olyan cselekményeket, amely ésszerűtlen gazdálkodás miatt veszteséget generál - még ha az ember azt saját tulajdonában álló vállalkozásának vonatkozásában is követi el - a törvény büntetni rendeli.

A vállalkozások nyeresége több módon is manifesztálódhat, lehet az a folyó üzleti tevékenységből szerzett profit, ám a társaság tulajdonosa számára nyereség az is, ha a gazdálkodás folytán magának a társaságnak nő az értéke, tehát egy részvénytársaság esetében, ha annak részvényeinek értéke megnő. Az Alaptörvényben foglalt vállalkozáshoz való jog védelme, tehát magában kell, hogy foglalja – összhangban az Alaptörvény XIII. cikkével – a vállalkozás értékének védelmét is, ugyanis, ha a vállalkozáshoz való jog nem tartalmazná a vállalkozásnak és az általa teremtett értéknek a védelmét, úgy maga az alapvető jog üresedne ki. Panaszos álláspontja szerint tehát, ha alperes jogellenesen eláll egy fennálló szerződéstől, azzal kárt okoz a vállalkozásnak, ugyanis azzal annak értékét csökkenti. Az eljáró bíróságok ítéletei, amelyekben Panaszos keresetét – különböző indokolások alapján – elutasítják sértik Panaszos vállalkozáshoz való alapjogát.

Magyarország Alaptörvénye B) cikk (1) bekezdése értelmében Magyarország független, demokratikus jogállam.

Az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése értelmében a Magyar Állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részleghajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson ésszerű határidőn belül bírálja el.

Az Alaptörvény B) cikkében megfogalmazott jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket.

Ez az értelmezés a jogállamiság formai tartalmára vonatkozik, amely arra a hosszú idő óta érvényesülő kívánalomra utal, amely szerint az Államnak a jog uralma alatt kell állnia.

Az Alkotmánybíróság 11/1992.(III.5.) AB határozatában megfogalmazottak szerint a jogállamisághoz kapcsolódó jogbiztonság azt jelenti, hogy az Államtól és elsősorban a jogalkotótól azt várja, hogy a jog egésze, egyes részterületei, és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak legyenek.

Az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésében megfogalmazott elv a hatalom megosztás elvére utal. Az elv lényege a hatalom koncentráció megakadályozása, különös tekintettel a végrehajtó, ill. kormányzati hatalom túlhatalmára.

Az Alkotmánybíróság az 53/1991.(X.31.) AB határozatában a bírói hatalmi ágról kifejtette, hogy az elválik a törvényhozó és a végrehajtó hatalomtól, és azt úgy írja le, hogy "az erre rendelt szervezet útján a vitássá tett vagy megsértett jogról - törvényben szabályozott eljárás során - kötelező erővel dönt".

Az Alkotmánybíróság a 38/1993.(VI.11.) AB határozatban úgy fogalmazott, hogy "a jogot végül is a bíróságok saját értelmezésük szerint állapítják meg... csak a törvényeknek való alávetettség nemcsak a másik két hatalmi ág befolyását zárja ki tehát az ítélezésre, hanem - az alkotmány határai és követelményei között maradó - független folyamatos és rendszerképző törvényértelmezés és jogalkalmazás révén is biztosítja a bírói függetlenséget."

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott alapjogi rendelkezés a tisztességet hatósági - és ezen belül a bírósági - ügyintézésről és az eljáró hatóságok, bíróságok indokolási kötelezettségéről szól. Ezen alkotmányos alapjog szerint elvként kell, hogy érvényesüljön a pártatlan és részlelhajlás nélküli ügyintézés.

Az Alaptörvény XXVIII. cikke az igazságszolgáltatással összefüggő alapjogokat szabályozza alkotmányos szinten.

Ezen cikk a bírósági eljárás olyan alkotmányos garanciáit biztosítja, mint a tisztessége eljáráshoz való jog, a fair eljárás elve, a bírósághoz fordulás joga, valamint - egyebek mellett - a jogorvoslathoz való jog.

Ehhez az alapjogi rendelkezéshez kapcsolódik a bírói hatalmi ág önálló, jogszabály-értelmező tevékenységének alkotmányjogi vizsgálata. Az Alkotmánybíróság a 42/2004.(XII.09.) AB határozatában a következőket fogalmazta meg: "A jogalkalmazás egységességének biztosítása érdekében többféle alkotmányos megoldás lehetséges az igazságszolgáltatás rendszerén belül. Önmagában azzal a ténnyel nem sérül a jogalkotói hatalom, benne a törvényhozói hatalmi ág alkotmányos jogköre, hogy a bírói hatalom a jogszabályoknak egységesen alkalmazandó tartalmat ad."

A "bírói jogalkotás", amíg az kizárólag a jogszabályok értelmezésén alapul (amíg a bírói-ítélkezési hatalom nem veszi át alapvetően és közvetlenül a jogalkotás funkcióját), nem kerül ellentétbe a hatalommegosztás elvével."

Az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott a Kúria alkotmányos szerepével. A 13/2013.(VI.17.) AB határozatában azt állapította meg, hogy "az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdés a Kúriát önálló, nevesített alkotmányos intézményként a bírósági hierarchia csúcsszervének minősítette. A Kúria ilyen külön alaptörvényi kiemelése is alapjául szolgál annak, hogy a bíróságok jogalkalmazásának egységét biztosító legfőbb bírói szervként speciális jogosítványokkal rendelkezzen. A bíróságokra kötelező jogegységi határozat meghozatalának jogát - mint speciális jogosítványt - maga az Alaptörvény biztosítja a Kúria számára, amely így a jogszabályoknak egységesen és kötelezően alkalmazandó tartalmat adhat."

A fenti alkotmányjogi rendelkezések bemutatása után a Panaszos rá kíván arra mutatni, hogy meglátása szerint a jogállamiság elvével és a fair eljárásra vonatkozó alapjogi rendelkezéssel összeegyeztethetetlen az, hogy a jelen panasszal érintett konkrét bírói döntésben az eljáró bíróságok "úgy alakították a jogot", hogy arra alkotmányjogi felhatalmazásuk nem volt, a Kúria által megfogalmazott jogegységi döntés nem adott iránymutatást és lehetőséget számukra.

A Panaszos sérelmezi a tárgybani ügyben, hogy a kártérítés egyes elemei vonatkozásában a bíróság olyan kiterjesztő jogértelmezést alkalmazott, amely vagy jogszabályi szabályozást kívánt volna, vagy a Kúria jogegységi döntését.

A felülvizsgálati eljárásban eljáró Kúria döntésében a kártérítés egyik elemeként értendő ok-okozati összefüggés vizsgálata körében nem vette figyelembe azt, hogy a kárbehatás időpontja és a kár manifesztálódása időben elválik egymástól. A két időpont közötti eltérés a Panaszos álláspontja szerint nem szakítja meg az okozatossági láncot, és a két időpont közötti történések, amelyekre a Kúria is utalt, nem az okozatosságot megszakító folyamatok, legfeljebb a kártérítés összecszerúségét befolyásoló tényezők. Ezek a tényezők szakértői vélemény felhasználásával megállapíthatóak lennének, mint ahogy ez a panasz tárgyát képező ügyben meg is történt.

A Panaszos által sérelmezett másik aspektusa a konkrét ügynek a jogellenességet kizáró körülmények figyelembe nem vétele. Bár csak a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:520. §-a sorolja fel tételesen a károkozó magatartások jogellenességét kizáró körülményeket, azonban az ebben a paragrafus a)-d) pontjaiban felsorolt körülményeket az rPtk. hatálya alatt dolgozta ki a bírói gyakorlat.

Így a jelen panasz tárgyát képező konkrét ügyben azt kellett vizsgálnia a bíróságnak, hogy az [REDACTED] egyébként jogszabály által megengedett magatartása (elállás, és az eredeti állapot helyreállítására vonatkozó igény) más személy jogilag védett érdekét nem sérti-e.

A Panaszos a peres eljárások során folyamatosan hivatkozott arra, hogy a jogilag védett érdekét (tulajdona értékének megtartása, megóvása, valamint a szerződések betartásához fűződő érdek) sérti az [REDACTED] t. magatartása.

Ügyszintén alkotmányos sérelmét látja a Panaszos abban, hogy a bíróságok az előreláthatósági korlátot sem vizsgálták, és ezzel is olyan a kártérítési jogban alapvető jelentőségű jogértelmezést tanúsítottak, amelyben a Kúria jogegységi határozatával nem foglalt állást.

Az eljáró bíróságok megkerülték az okozati összefüggés vizsgálata körében az előreláthatósági korlát vizsgálatát és ezzel megszegték a fair eljárás elvét. A Panaszos hivatkozott az eljárás során mindvégig arra, hogy egy a főtevékenysége szerint az állami vagyon kezelésével megbízott szakmai szervezettől, az [REDACTED]-től elvárható annak a vizsgálata és értékelése (előrelátása), hogy a magánjogi viszonyaiban kifejtett jognyilatkozatainak a deliktuális kárkötelmet érintően milyen következményei lehetnek.

Egységes a magyar jogalkalmazói gyakorlat az ún. [REDACTED] óta, hogy a gazdasági társaság tulajdonosai, részvényesei kártérítési igénnyel léphetnek fel a velük közvetlen kötelmi jogviszonyban nem álló külső személyekkel szemben is, amennyiben azok szerződésszegő magatartásukkal a tulajdonukban álló gazdálkodó szervezetnek kárt okoznak és ezáltal részvényeik értéke csökkent.

III. EGYÉB NYILATKOZATOK ÉS MELLÉKLETEK

A Panaszos nem kezdeményezte a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

A Panaszos csatolja az alkotmányjogi panasz előterjesztésével összefüggésben az ügyvédi meghatalmazását.

A Panaszos hozzájárul személyes adatainak nyilvánosságra hozatalához.

A Panaszos csatolja a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 25.G.44.547/2015/87-I. sz. elsőfokú ítéletét, a Fővárosi Ítéltábla 10. Gf.40.449/2018/5. sz. másodfokú ítéletét, valamint a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.029/2019/7. sz. ítéletét.

Budapest, 2019. július 15.

